

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes lēmums

Nr. 5/2019

Rīgā, 2019. gada 19. decembrī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Baiba Liepiņa, Anda Rožukalne, Andris Kēniņš, Daiga Sproģe*, Anna Peipiņa, Dita Deruma

konstatē:

[1] Biedrības valde 2019. gada 24. oktobrī saņēmusi Latvijas Republikas Tiesībsarga (turpmāk - Tiesībsargs) vēstuli ar kuru Tiesībsargs lūdz izvērtēt [redacted] (turpmāk arī - Iesniedzēja) sūdzību par SIA "All Media Latvia" (turpmāk arī - AML) raidījuma "Bez Tabu" 2019. gada [redacted] sižetu (turpmāk - Sūdzība).

[2] Sūdzībā norādīts, ka, veidojot AML sižetu, tika aizskarta Iesniedzējas privātā dzīve un izmantoti Iesniedzējas personas dati bez viņas piekrišanas. Proti, lai arī Iesniedzēja informējusi mediju par vēlmi palikt anonīmai, lūdzot mediju nodrošināt Iesniedzējas neidentificējamību, AML sižetā ir redzams personas īstais vārds kā arī izmantots nepārveidots personas balss ieraksts. Tāpat izpausts personas veselības stāvoklis. Tā rezultātā, pretēji Iesniedzējas norādītajam, AML sižetā Iesniedzēju var identificēt, papildus izplatot sensitīvus personas datus.

[3] Biedrības valde 2019. gada 27. oktobrī Sūdzību nodevusi izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam. Biedrības valde Sūdzību nosūtījusi SIA "All Media Latvia" skaidrojuma sniegšanai atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam.

[4] Biedrība saņēma SIA "All Media Latvia" skaidrojumu, kurā norādīts, ka AML ievēroja Iesniedzējas sākotnējos lūgumus, pēc iespējas mazinot iespēju Iesniedzējas identificēšanai. AML norāda, ka sižeta veidošanā nav atklāta tāda personu identificējoša informācija, kas būtu par pamatu privātās dzīves aizskārumam. AML norāda, ka datu apstrāde veikta žurnālistikas vajadzībām, par to informējot personu, ar mērķi publicēt informāciju, kas skar sabiedrības intereses - personas tiesības droši uzturēties sabiedriskās vietās. AML norāda, ka situācijas precīzam atspoguļojumam izvēlēts nodrošināt balss ieraksta fragmentu, nevis teksta transkriptu, tādā veidā izvairoties no sižetā aplūkoto viedokļu interpretācijas.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome

secina:

[5] Biedrības Ētikas padome nevērtē ne starp Rakstā aplūkotajām pusēm izveidojušā konflikta apstākļus, nedz arī sniedz šo apstākļu juridisku vērtējumu. Ētikas padomes uzdevums ir vērtēt Raksta saturu atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksā nostiprinātajiem principiem.

[6] Iepazīstoties ar Sūdzībā aplūkoto AML raidījuma sižetu, Ētikas padome secina, ka medijiem ir jāņem vērā, ka nepārveidota personas balss materiāla publicēšana var radīt riskus saistībā ar personas identificēšanu, īpaši, ja šāds balss ieraksts publicēts vienlaikus ar citu informāciju. Ētikas padomes ieskatā personas balss ieraksta izmaiņšana ir kritiski svarīga tajos gadījumos, kad minētās personas identificēšana no trešo personu puses var radīt draudus šīs personas veselībai vai dzīvībai.

[7] Lai arī nav viennozīmīgi vērtējams AML skaidrojumā norādītais, ka Iesniedzēja nav lūgusi balss pārveidošanu, vērtējot to kopsakarā ar Iesniedzējas elektroniskā pasta vēstuli, kurā lūgts nodrošināt Iesniedzējas pilnīgu neidentificējamību, izskatāmajā gadījumā Ētikas padome nesaskata tādu personas privātuma aizskārumu, kas varētu būt par pamatu būtiskai personas tiesību ierobežošanai. Aplūkotajā AML ziņotā personu balss materiāls nemainītā veidā ir izmantots nolūkā nodrošināt pēc iespējas atbilstošāku un patiesāku publiskā vidē notikuša konflikta audiovizuālu atveidojumu.

[8] Ētikas padomes ieskatā ir būtiski, ka Ziņotā aplūkots sabiedriskā vietā, nevis privātā telpā noticis konflikts, kas tādējādi var radīt pilnīgi pamatotu sabiedrības interesi, tostarp sabiedriskās kārtības un drošības kontekstā. Sabiedrībai ir tiesības iegūt pilnvērtīgu un objektīvu informāciju par jautājumiem, kas skar sabiedrisko kārtību un drošību.

[9] Ētikas padome secina, ka izskatāmajā gadījumā Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums nav saskatāms, jo personas balss materiāls oriģinālā formā Ziņotā izmantots profesionālas un kvalitatīvas žurnālistikas vārdā.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

nolemj:

- 1) atzīt, ka nav konstatēts Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums;
- 2) Lēmumu paziņot Sūdzības Iesniedzējai, Tiesībsargam, un SIA "All Media Latvia";
- 3) Lēmumu anonimizēt un publicēt Biedrības intereneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.

** Ētikas padomes locekle Daiga Sproģe balsoja pret lēmumu.*